

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені
ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
та завдання до самостійної роботи з дисципліни
«ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА)»
*(для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання
спеціальності 051 «Економіка»).*
2 курс, I семестр

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
«Іноземних мов та
професійної комунікації»
Протокол № 10
від 27.05.2021.

Сєвєродонецьк

2021

УДК – 811.111.(07)

Методичні вказівки та завдання до самостійної роботи з дисципліни «Іноземна мова (англійська)» (для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 051 «Економіка»).2 курс, I семестр. / Уклад.: Г.А. Антонова, Т.Г.Солопова. – Сєверодонецьк : вид-во СНУ ім. В.Даля, 2021. –44 с.

Методичні вказівки призначені для самостійної роботи студентів другого курсу заочної форми навчання спеціальності «Економіка». Даються рекомендації щодо виконання контрольного завдання № 1 у першому семестрі.

Укладачі: Г.А. Антонова ст. викл, Т.Г.Солопова, ст.викл.

Рецензент: Н.О.Давіденко, ст.викл.

© СНУ ім. В.Даля, 2021

Зміст

Пояснювальна записка.....	4
Методичні вказівки до виконання контрольного завдання №1.....	5
Контрольне завдання №1	
Варіант 1.....	6
Варіант 2.....	8
Варіант 3.....	9
Варіант 4.....	11
Варіант 5.....	13
Варіант 6.....	15
Варіант 7.....	17
Варіант 8.....	19
Варіант 9.....	21
Варіант 10.....	23
Таблиця неправильних дієслів.....	25
Граматичний довідник	33
Титульна сторінка (зразок).....	42
Список рекомендованої літератури.....	43

Пояснювальна записка

Дисципліна „Іноземна мова” входить до циклу загальногуманітарних дисциплін в підготовці студентів зі спеціальністю 051 «Економіка»).

Вивчення дисципліни здійснюється у відповідності до робочої навчальної програми, методичних вказівок і контрольних завдань для студентів - заочників вищих закладів освіти (факультетів) немовних спеціальностей.

Під час виконання контрольного завдання студент повинен уважно ознайомитися з його змістом, звернувши увагу на питання, які можуть викликати труднощі. (Зміст основних граматичних явищ подано у граматичному довіднику, що значно полегшить самостійну роботу студента).

Після цього студенту необхідно підібрати з переліку рекомендованої літератури підручник англійської мови. Можна використовувати інші підручники англійської мови для заочних вузів (факультетів) немовних спеціальностей, а також додаткову літературу для більш повного вивчення дисципліни.

Самостійна робота студента з оволодіння іноземною мовою охоплює вивчення слів англійської мови, розуміння правил словотворення, граматичних правил, читання тексту англійською мовою відповідно до правил читання, розуміння текстів, слухання аудіозаписів для того, щоб навчитися правильно вимовляти та сприймати на слух зміст повідомлення і побудову питань та відповідей до текстів, переклад українською мовою (усний і письмовий).

Методичні вказівки до виконання контрольного завдання

Виконання контрольних завдань та оформлення контрольних робіт

1. Контрольне завдання № 1 пропонується в десяти варіантах. Варіант студента визначається відповідно до останньої цифри його номера у списку в журналі групи.

2. Виконувати письмові контрольні роботи потрібно на листах формату А4. Титульний лист оформляйте відповідно до зразка (додається, с.43)

3. До кожної вправи обов'язково писати завдання.

4. Вправи контрольного завдання повинні бути виконані в тій послідовності, в якій вони подаються.

5. Якщо контрольна робота виконана без дотримання вказівок або ж неповністю, вона повертається студенту без перевірки.

Для виконання контрольного завдання № 1 необхідно:

1. Повторити такий граматичний матеріал:

1. Часи англійського дієслова групи Continuous (активний стан)

2. Часи англійського дієслова групи Perfect (активний стан).

3. Модальні дієслова та їх еквіваленти.

2. Переклад тексту та всіх вправ на переклад подавати у паралельному варіанті.

Зразок:

They say the results of the experiment
will be better this time.

Кажуть, що цього разу результати
експерименту будуть кращими.

Вимоги до заліку:

1. Знати граматичний матеріал контрольної роботи № 1.

2. Підготувати читання та переклад текстів:

a) Sole proprietorship.

b) Partnerships.

c) Types of production

Контрольна робота №1

Варіант 1

1. Прочитайте та перекладіть письмово текст:

Buyers and sellers

The business person is constantly seeking markets for his or her products. In early societies, where even basic needs could not always be met, there was only one kind of market. Producers and traders went from town to town or set up their stalls at a suitable crossroad to sell their goods or services.

That kind of market still exists in modern societies. Consumers come from miles around to buy food, clothes, shoes and other goods in street markets. Most markets, however, do not exist in only one place. Buyers and sellers are scattered all over the country or even over the whole world. A market brings buyers and sellers together so that an exchange *of goods or services can take place at a price*. It can exist in a street market, in an auction room, or at Lloyd's in the City of London where brokers and underwriters meet to buy and sell insurance. There are also many other kinds of markets which cannot be seen like a street market or Lloyd's. There is a market for cars, even though the buyers and sellers do not all come together in one place at one time. There is another for private education, television sets and so on.

2. Дайте відповіді на запитання до тексту:

- What is the business person seeking for?
- What kind of market was there in early societies?
- What types of markets do you know?

3. Повторіть граматичну тему «Модальні дієслова та їх еквіваленти» і виконайте завдання:

a) У кожному наступному реченні підкресліть модальні дієслова або їх еквіваленти. Перекладіть речення:

1. Any first-year student can solve this problem.
2. You may read these documents.
3. You must read the instructions for the experiments.
4. He will have to spend the winter in the South.

b) Напишіть наступні речення в Past Indefinite, а номім в Future Indefinite.

1. You may use this device.
2. You can share profit between your employees.
3. He is able to master a business.

4. Повторіть граматичну тему «Тривалі часи (Present, Past, Future Continuous), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. When Peter was preparing the apparatus for his experiments, the professor entered the laboratory.
2. They will be discussing this question at the meeting tomorrow.
3. What are you doing? – I'm taking the temperature.

б) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. You were going to the lab when I met you.
2. She will be speaking on the subject of leadership at 3 p.m.
3. Don't bother us! We are doing an important experiment.

с) Поставте дієслова в дужках в потрібній формі Continuous та перекладіть речення:

1. What he (to do) now? - He (to attach) the fan to the wall.
2. I (leave) the office when he arrived.

5. Повторіть граматичну тему «Перфектні часи (Present, Past, Future Perfect), активний стан» та виконайте завдання:

а) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. He has just arrived.
2. By Sunday I had found all the necessary material for my report.
3. By the end of the week he will already have translated this book.

б) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. She has carried out this experiment today.
2. He had established his business by 2001.
3. By next summer the company will have opened new office in Kiev.

с) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Perfect та перекладіть речення:

1. After all the students (to leave) the laboratory, he began to put everything in order.
2. She (be) a regular investor in my business.
3. By the time we reach office, the rain (to stop).

6. У наступних реченнях визначте тип питання:

1. Have they updated their website?
2. Has she ever worked in the field of finance?

Варіант 2

1. Прочитайте та письмово перекладіть текст:

Different types of market

There are four main types of market:

- The non-durable (non-lasting) consumer market exists to provide all the goods which people consume quickly.
- The consumer durable market deals with goods which last longer and which consumers will continue to use until they break or are replaced.
- The industrial market supplies goods to other manufacturers and products, who may sell their finished goods to consumers or to still more manufacturers. (A small engineering firm, for instance, may make parts of an oil rig, which is used by a multinational oil company to produce oil, which is then refined and sold by a garage to the consumer.)
- The services market deals with non-physical products of all kinds which are needed by both consumers and businesses. This market, which is now the biggest and the one which is expanding most rapidly, deals in such things as hairdressing, insurance, transport and so on.

2. Дайте відповіді на запитання до тексту:

- What is special about non-durable market?
- What does the consumer durable market deal with?
- What does the services market deal with?

3. Повторіть граматичну тему «Модальні дієслова та їх еквіваленти» і виконайте завдання:

a) У кожному наступному реченні підкресліть модальні дієслова або їх еквіваленти. Перекладіть речення:

1. The child cannot walk as fast as his mother. 2. He may come at any moment. 3. He must finish his experiment in time. 4. They have to leave the laboratory as it is very late.

b) Напишіть наступні речення в Past Indefinite, а номім в Future Indefinite.

1. They must use this method in their work. 2. My Mom can speak English really well. 3. Children may see this film.

4. Повторіть граматичну тему «Тривалі часи (Present, Past, Future Continuous), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. I will be waiting for you at the bus-stop at 5 o'clock..
2. Were you doing your homework at 8 p. m. yesterday?
3. He is a good runner. He runs very fast. Look at him! He is running now!

б) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. The children were sleeping when the parents came home from the concert.
2. Dan is making tea for us.
3. She will be reading when you come.

с) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Continuous та перекладіть речення:

1. The scientist (to make) his report from 12 to 2 tomorrow.
2. They (to play) volley-ball at 6 p.m. yesterday.
3. The telephone (to ring) now.

5. Повторіть граматичну тему «Перфектні часи (Present, Past, Future Perfect), активний стан» та виконайте завдання:

а) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. Everyone who had passed the entrance examinations was admitted to the University.
2. Electronics has made a rapid progress.
3. By the end of the week he will already have translated this book.

б) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі :

1. He has seen this film.
2. He had finished his work before you came.
3. They will have translated the text by 7 p.m.

с) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Perfect та перекладіть речення:

1. They already (to pass) their exams.
2. He (to write) his translation by this time tomorrow.
3. She already (to work) in business before she joined our company.

6. У наступних реченнях визначте тип питання:

1. What is working capital?
2. Are you going to watch a romantic film or musical?

Варіант 3

1. Прочитайте й письмово перекладіть текст:

Price

The price of goods and services is decided in the market. Basically, the price depends upon the SUPPLY (how many goods and services are available) and the DEMAND (how many buyers there are), though there are also many other factors involved.

If supplies are bigger than demand, producers will cut back production and lower prices.

If demand increases, producers will increase production and put up prices.

When the amount demanded equals the amount supplied, the equilibrium price will be reached.

These MARKET FORCES can be seen at work most clearly whenever there is a face-to-face meeting between buyer and seller. A house owner may reduce the price of his or her house if there have not been many enquiries. In an auction sale, bidders drop out until only one is left, when demand is equal to supply.

2. Дайте відповіді на питання до тексту:

- Where is the price of goods and services decided?
- What does the price depend on?
- When can the equilibrium price be reached?

3. Повторіть граматичну тему «Модальні дієслова та їх еквіваленти» і виконайте завдання:

a) У кожному наступному реченні підкресліть модальні дієслова або їх еквіваленти. Перекладіть речення:

1. You may speak aloud here. 2. He could do this work himself. 3. May I take this dictionary? 4. After finishing the experiment you'll have to air the room.

b) Напишіть наступні речення в Past Indefinite, а номі в Future Indefinite.

1. They can easily define the types of the corporation. 2. Can I speak to Mr. White? 3. We must discuss this point today.

4. Повторіть граматичну тему «Тривалі часи (Present, Past, Future Continuous), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. Were you speaking with them when the teacher came up to you?
2. Will you be working here tomorrow at this time?
3. Our airmen fly highest of all. Look at these two planes - they are flying highest of all.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. It was raining in the morning. 2. From now on he will be working for the company MOTORS. 3. They are discussing a price problem now.

c) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Continuous та перекладіть речення:

1. When I saw him he (to speak) to our professor. 2. At present we (to do) business with Japanese companies. 3. The delegation (to come) at 5p.m. tomorrow.

5. Повторіть граматичну тему «Перфектні часи (Present, Past, Future Perfect), активний стан» та виконайте завдання:

а) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. Thousands of young people have graduated from higher schools this year.
2. By the time he returns we will have carried out a number of experiments and shall begin the second part of our work.
3. Everyone who had graduated from the institute was given a diploma.

б) Напишіть наступне речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. He had published his article by the end of the month.
2. They have already updated their website.
3. By the end of the year the company will have paid all our dates.

с) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Perfect та перекладіть речення:

1. I (to read) this book by the end of this month.
2. She (to decide) what to do yet?
3. He (not to work) in business before he joined our company.

6. У наступних реченнях визначте тип питання:

1. What does one need to start a business?
2. Is she writing an exercise or translation?

Варіант 4

1. Прочитайте текст та письмово перекладіть текст:

SOURCES OF FINANCE

If you wanted to buy a radio, you could either pay for it out of your savings or you could try to borrow the money from someone, for example your parents. Firms have a similar kind of choice if they want to acquire an asset, such as equipment, vehicles, buildings. They can use their own INTERNAL SOURCES of finance, such as money they have saved for future investment; or they can borrow money from an EXTERNAL SOURCE, such as a bank.

Internal sources

The main internal source of finance for a firm is retained profit - the money that it saves each year out of its net profit. Retained profit can be used for buying further assets or for expanding the business. It is the most important internal source of finance because the money is immediately available without interest charges.

Other internal sources include:

- Selling investments. Money which is not immediately required, such as retained profits, can be invested so that it makes a profit. When working capital or money for expansion is needed, these investments can be sold.
- Selling assets. This method needs careful consideration. An asset should not be sold just because the firm is desperate for ready cash; but only if it is not making a high enough contribution to the firm's profits. The sale of an asset provides only a once-off source of cash.

2. Дайте відповіді на запитання до тексту:

- What sources of finance do you know?
- What do internal sources include?
- Under what conditions can assets be sold?

3. Повторіть граматичну тему «Модальні дієслова та їх еквіваленти» і виконайте завдання:

a) У кожному наступному реченні підкресліть модальні дієслова або їх еквіваленти. Перекладіть речення:

1. You should have shown the note to your teacher. 2. We will have to come here at 3 p. m. 3. You might make this experiment yesterday. 4. Nobody can come here at that time.

b) Напишіть наступні речення в Past Indefinite, а номін в Future Indefinite.

1. We have to use this term to learn this definition. 2. There are many other aspects of business that individuals will have to understand and use. 3. You are able to master your pronunciation.

4. Повторіть граматичну тему «Тривалі часи (Present, Past, Future Continuous), активний стан» та виконайте завдання:

a) У кожному наступному реченні підкресліть модальні дієслова або їх еквіваленти. Перекладіть речення:

1. They were crossing the street when the traffic lights changed to red.
2. Usually Tom speaks English with mistakes, but now he is speaking well.
3. On Sunday I will be reading English books.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. The teacher is explaining new grammar material to the group. 2. When I came to her, she was writing a letter. 3. She will be doing her homework all the evening tomorrow.

c) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Continuous та перекладіть речення:

1. Now the first-year students (to work) in the laboratory. 2. At the end of May the students (to prepare) for their summer session. 3. We (to arrive) at Miami airport at exactly this time tomorrow morning.

5. Повторіть граматичну тему «Перфектні часи (Present, Past, Future Perfect), активний стан» та виконайте завдання:

а) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. We have not seen him since he graduated from the Institute.
2. By the time of your coming we shall have finished our work.
3. The students warmly welcomed the professor who had come from Kiev to help them.

б) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. You have been to London.
2. The programmer had done the work by 4 o'clock.
3. The tourists hope that tornado will have finished before they arrive in California.

в) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Perfect та перекладіть речення:

1. Recently a group of scientists (to create) a new accelerator.
2. By the time you start writing your test I (finish) mine.
3. After they (to shake) hands, Steve said, "Thank you".

6. У наступних реченнях визначте тип питання:

1. Why did demand for food increase?
2. Have they sold their goods?

Варіант 5

1. Прочитайте та письмово перекладіть текст:

External sources

There are many external sources of finance for businesses: high-street banks, merchant banks, finance houses etc. The most important ways of obtaining money are:

- **Overdrafts.** This is the most common method of obtaining money for a short period of time. High-street banks allow creditworthy firms to draw more money than they actually have in their account, up to an agreed limit. Interest is payable on the amount overdrawn.
- **Discounting bills.** This is another way of obtaining short-term finance. Bills of exchange, which are similar to cheques, demand that a fixed sum of

money is paid to a particular business or individual on a certain date. Merchant banks, which deal mainly with the business world, will discount bills of exchange by advancing ready cash before the actual date of settlement. In a similar way, factors are firms which will buy the debts owed to other businesses for cash, including a service charge, and then collect the debts themselves.

- Hire purchase. Finance houses provide money for a medium period of time for firms which wish to buy assets such as machinery or vehicles on hire purchase. The finance house buys the asset and the firm pays it money in monthly installments (fixed sum plus interest). The asset does not belong to the firm until the last installment is paid. The advantage is that the firm doesn't have to use its capital (apart from the deposit). Tax relief is given only on the interest charges.

2. Дайте відповіді на запитання до тексту:

- What are the main external sources of finance?
- What are the most common ways of obtaining money for a short period of time?
- What do bills of exchange demand?

3. Повторіть граматичну тему «Модальні дієслова та їх еквіваленти» і виконайте завдання:

а) У кожному наступному реченні підкресліть модальні дієслова або їх еквіваленти. Перекладіть речення:

1. This computer can work very fast. 2. You may explain the new theorem to the students. 3. She must finish her experiment in time. 4. We had to leave the laboratory as it was very late.

б) Напишіть наступні речення в Past Indefinite, а номін в Future Indefinite.

1. They must write down the final results of every experiment. 2. I can work from home so I don't have to go to the office very often. 3. We have to wear a uniform at work.

4. Повторіть граматичну тему «Тривалі часи (Present, Past, Future Continuous), активний стан» та виконайте завдання:

а) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. Usually Peter reads badly, but now he is reading well.
2. You were speaking very loudly at the lesson.
3. We will be considering this question at this time tomorrow.

б) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. The Dean is opening the meeting. 2. When Ann turned on the television, the weatherman was giving the weekend forecast for Europe. 3. She will be wearing her new earrings tonight.

с) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Continuous та перекладіть речення:

1. Where you (to go) when you met your friend in the street yesterday? 2. In the next few minutes we (to cross) the Belgian border. 3. I can't understand what he (to talk) about.

5. Повторіть граматичну тему «Перфектні часи (Present, Past, Future Perfect), активний стан» та виконайте завдання:

а) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. Before the specialists started their project they had made all the necessary explorations.
2. They have not solved this problem yet.
3. We'll have finished our work by lunchtime.

б) Напишіть наступне речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. They have accepted the scientist's suggestion. 2. By the time we got to the shopping centre it had closed. 3. He will have arranged everything by tomorrow.

с) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Perfect та перекладіть речення:

1. I hope that by the end of the year, we (to move) into the new house. 2. When I came back home, my family already (to have dinner). 3. I think you (to make) a good choice.

6. У наступних реченнях визначте тип питання:

1. The firm has a lot of customers, hasn't it?
2. What does the primary sector consist of?

Варіант 6

1. Прочитайте та письмово перекладіть текст:

A market exists whenever some people want to buy and others want to sell. If you made something – a dress, for instance - or offered a service -such as cleaning windows — and no-one wanted to buy, there would be no market. In a similar way, if people wanted to buy something, and there were no sellers, there would be no market either. (In that case, however, some keen business persons would almost

certainly start making the product if there were enough buyers for him or her to make a profit.)

Sale and lease-back. Instead of selling an asset, such as a building, outright, it is possible to sell it and then lease it back from the new owner. Firms then have the cash they need from the sale, and still keep the use of the asset.

The number of wants in modern societies are so many that there are thousands of different markets. Business persons have to choose their market carefully if they are to succeed. First of all they must decide what type of market they are going to enter.

2. Дайте відповіді на запитання до тексту:

1. When does the market exist?
2. What do the firms have from the sale?
3. What do Business persons have to do if they are to succeed?

3. Повторіть граматичну тему «Модальні дієслова та їх еквіваленти» і виконайте завдання:

a) У кожному наступному реченні підкресліть модальні дієслова або їх еквіваленти. Перекладіть речення:

1. I cannot see well in the evening.
2. The London train is to arrive at 10 o'clock.
3. May I take this newspaper?
4. You must water the flowers.

b) Напишіть наступні речення в Past Indefinite, а номі в Future Indefinite.

1. You must be careful when you work with this equipment.
2. Companies have to decide on a product price.
3. I am allowed to attend all the lectures on the theme.

4. Повторіть граматичну тему «Тривалі часи (Present, Past, Future Continuous), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. The students are writing a test-work; they write a test-work every month.
2. All the day Jane was working in her garden.
3. We will be considering this question at this time tomorrow.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. He is experimenting with new substances.
2. Summer was slipping away, day by day.
3. When John comes the managers will be discussing the problem of new markets.

c) Поставте дієслова в дужках в потрібній формі Continuous та перекладіть речення:

1. What you (to do) here? - I (to prepare) for my examination. 2. She (to have tea) with us tomorrow evening. 3. When she came back to the office, the secretary was still riffling through some papers.

5. Повторіть граматичну тему «Перфектні часи (Present, Past, Future Perfect), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. The sun has set and it is quite dark.
2. After I had come to London in 2006, the first thing I did was to learn English.
3. By the end of the week they will already have started their experiments.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. We have solved this problem today.
2. She complained that she was penniless as she had spent all her money.
3. By the time my parents get back home I will have cleaned the house from top to bottom.

c) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Perfect та перекладіть речення:

1. The students (to study) the necessary laboratory technique by the end of the last term.
2. You (to arrange) everything by tomorrow?
3. The country (to make) enormous progress this year.

6. У наступних реченнях визначте тип питання:

1. Has your firm many customers?
2. The firm has no customers, has it?

Варіант 7

1. Прочитайте та письмово перекладіть текст:

WHAT IS BUSINESS?

Evidence of business activity is all around us: the food we eat, the beds we sleep on, the houses we live in, the television we watch, the schools and colleges we attend, the stores we shop at, our doctors and dentists, the cars or trains we travel in - are all examples of goods and services provided by business activity. However, business activity can also create harmful air and noise pollution.

In any society, most people are both consumers and producers. Consumers are people or other businesses that demand goods and services to satisfy their needs and wants. For example, when we eat meat and vegetables we are satisfying our need for food. When we wear clothes and live in houses we satisfy our needs for warmth and shelter. We visit cinemas and play compact discs and computer games

because we want to be entertained. When a business uses up electricity to power equipment, it is satisfying a want to produce other goods and services.

Most people go out to work to earn the money they require to buy the goods and services that they and their families need and want. Producers are people who work to supply goods and services to satisfy the needs and wants of consumers. Production is, therefore, the process of making goods and services, or products.

2. Дайте відповіді на запитання до тексту

1. What does business activity provide?
2. Do you think that all people are consumers?
3. What do producers do?

3. Повторіть граматичну тему «Модальні дієслова та їх еквіваленти» і виконайте завдання:

a) У кожному наступному реченні підкресліть модальні дієслова або їх еквіваленти. Перекладіть речення:

1. May we sometimes finish work at three o'clock on Saturday?
2. In six months he will be able to take an examination in History.
3. He can give you his report on the life of Jack London.
4. Mike had to write this exercise at school because he had not done it at home.

b) Напишіть наступні речення в Past Indefinite, а номім в Future Indefinite.

1. You must work hard on your English.
2. They are allowed to wear casual clothes at the office.
3. They can appreciate your kindness.

4. Повторіть граматичну тему «Тривалі часи (Present, Past, Future Continuous), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. He will be playing chess in an hour.
2. They were planting flowers in the garden last May.
3. The secretary is typing a contract.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. I am sure she is waiting for me.
2. Kathy will be traveling to Caracas next month to attend a conference.
3. The children were giving small pieces of bread to the ducks in the park yesterday.

c) Поставте дієслова в дужках в потрібній формі Continuous та перекладіть речення:

1. They (to watch) TV in the room now.
2. At 5 o'clock tomorrow he (work).
3. Jill (walk) home when she saw her husband's car outside the cinema.

5. Повторіть граматичну тему «Перфектні часи (Present, Past, Future Perfect), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. Ted was so happy because his dream had come true.
2. My sister has just left for the bank.
3. I hope I will have finished my test by midnight.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. She will have finished her resume by Monday.
2. We have lived in New York for three years.
3. They will have decorated the Christmas tree by that time.

c) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Perfect та перекладіть речення:

1. Sam ... (lose) his keys. So he can't open the door.
2. When I woke up in the morning, the rain already ... (stop).
3. Mother ... (lay) the table before we come.

6. У наступних реченнях визначте тип питання:

1. Are there many firms producing the same products?
2. How many customers has your firm?

Варіант 8

1.Прочитайте та письмово перекладіть текст:

INPUTS AND OUTPUTS

Goods and services are the outputs of production by firms. A firm is simply a business organization. All businesses are organizations in which people working together with materials, machines and other equipment produce goods and/or services. For example, in the production of bread, a bakery will first need premises in which to operate. It will then require flour, sugar and salt, fridges, ovens, mixers, ladles, spoons and knives, electricity and bakers as well as office staff and equipment and, probably, some means of transport.

Workers, materials, power supplies, machines, and other equipment are the inputs to productive activity. Inputs are usually provided by other firms known as suppliers. Thus, the bakery consumes goods and services produced by other firms as well as produces goods for other consumers. Business is co-operation between people and firms, their materials, buildings and machines for the purpose of production to satisfy consumer needs and wants. There are a great many different types of businesses producing many millions of different goods and services for consumers all over the world.

2.Дайте відповіді на запитання до тексту:

1. What are the outputs of productive activity?
2. What inputs do firms use to produce outputs?
3. What do we call the firms providing inputs?
4. How many types of business organizations are there?

3. Повторіть граматичну тему «Модальні дієслова та їх еквіваленти» і виконайте завдання:

a) У кожному наступному реченні підкресліть модальні дієслова або їх еквіваленти. Перекладіть речення:

1. Peter will have to stay at home because it will be very cold.
2. Can you wait till tomorrow morning?
3. Will you be able to help me about the house?
4. They won't be able to arrange everything by themselves.

b) Напишіть наступні речення в Past Indefinite, а номін в Future Indefinite.

1. He can translate that article.
2. He is able to go to England this year.
3. The doctor must examine the child.

4. Повторіть граматичну тему «Тривалі часи (Present, Past, Future Continuous), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. They are watching TV in the room now.
2. Some minutes ago they were playing a game.
3. At 5 o'clock tomorrow he will be working.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. At 10 o'clock tomorrow morning he will be talking to his friend.
2. Look out! You are spilling your tea!
3. It was raining all night.

c) Поставте дієслова в дужках в потрібній формі Continuous та перекладіть речення:

1. Look there! Sue and Tim (run) to school.
2. She (read) an interesting book the whole evening tomorrow.
3. This time tomorrow I (lie) on the beach.

5. Повторіть граматичну тему «Перфектні часи (Present, Past, Future Perfect), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. My uncle has already repaired his car.
2. By the time you receive this letter I will have finished my final exams.
3. He had written 3 reports on an accident when his mother called.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. The teacher had already given a quiz when I came into the classroom.
2. The workers will have shipped the goods before the telegram arrives.
3. She has just sent a letter to her parents.

с) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Perfect та перекладіть речення:

1. Your house looks nice. You (paint) it? 2. After we (discuss) all details on the phone I wrote a letter about it. 3. I fell better after I (take) the medicine.

6. У наступних реченнях визначте тип питання:

1. Are the prices for your goods high or low?
2. The prices for this service isn't very high, is it?

Варіант 9

1.Прочитайте та письмово перекладіть текст:

PRODUCTION INVOLVES A CHAIN OF ACTIVITY

If the aim of production is to make products to satisfy consumers' needs and wants the process is not finished until goods and services reach the people who want them.

Production involves a chain of productive activity linking a number of business organizations - from those that produce natural resources such as coal, wheat, and oil, to those that use these materials to make finished goods and services, and, finally, to those who operate warehouses and shops to sell products to the people who want them. All goods and services will have a chain of production linking suppliers with customers.

Let us consider the chain of production involved in producing compact discs for sale to consumers. In the earliest stages natural resources, such as coal and oil, need to be extracted from the ground to power electricity stations. Oil, in turn, is the raw material used to produce plastics for CDs, which are pressed and shaped by machines. Tape recorders and sound engineers are needed to record the music of pop groups. The shop is the final destination of the CD before it is bought. During this process a great many banks probably lend money to firms to help them complete their part of the chain. Insurance companies are involved in case of damage or theft, and transport companies deliver raw materials and finished goods to those business organizations that require them.

2. Дайте відповіді на запитання до тексту:

1. What does the production process involve?
2. What are the main stages of a typical chain of production?
3. What is the role of banks in the chain of productive activity?

3. Повторіть граматичну тему «Модальні дієслова та їх еквіваленти» і виконайте завдання:

a) У кожному наступному реченні підкресліть модальні дієслова або їх еквіваленти. Перекладіть речення:

1. Can your sister help with my English lesson? 2. May I take one more cake? It's so delicious! 3. Maria had to make an important decision recently. 4. You were not allowed to open the window.

b) Напишіть наступні речення в Past Indefinite, а номін в Future Indefinite.

1. You must return my magazines on Wednesday. 2. He can give you his report on the life of Jack London. 3. We are able to read that article in the library.

4. Повторіть граматичну тему «Тривалі часи (Present, Past, Future Continuous), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. Nancy is painting her kitchen. 2. When mother came home, the children were playing on the carpet. 3. I will be doing my homework at six o'clock tomorrow.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. When I opened the door, the cat was sitting on the table. 2. Timothy is feeding his dog. 3. I was writing an English exercise at this time yesterday.

c) Поставте дієслова в дужках в потрібній формі Continuous та перекладіть речення:

1. You (to drink) tea at this time yesterday? 2. I (to go) to the cinema when you met me. 3. When I get home tomorrow, my family (to have) supper.

5. Повторіть граматичну тему «Перфектні часи (Present, Past, Future Perfect), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. We saw the film after we had read the book.
2. I have read the book twice.
3. We will not have written the test when the teacher comes.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. They have heard the news. 2. We had finished the course paper by last Friday. 3. We will have finished the experiment by 5 o'clock tomorrow.

c) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Perfect та перекладіть речення:

1. The rain (to begin) before we arrived home. 2. He just (to get) this letter. 3. She already (to have dinner).

6. У наступних реченнях визначте тип питання:

1. The prices for your goods are low, aren't they?

2. Why are the prices for these goods so high?

Варіант 10

1. Прочитайте та письмово перекладіть текст:

THE PURPOSE OF BUSINESS ORGANIZATIONS

The main purpose of most business organizations is to produce goods and services to satisfy consumers' needs and wants. However, a business organization will only aim to satisfy needs and wants because it has other objectives in mind. Some produce and sell goods and services to consumers in the hope of making a large profit for their own. Others may have non-profit motives, for example the provision of a charitable service.

Making a profit

Most firms hope to persuade consumers to buy their goods and services at a price greater than the cost of making them. Selling goods and services generates revenue for a business organization. Profit is what is left from revenues after all costs have been paid. A firm which cannot cover its costs with enough sales revenues will have losses and be forced to close down if losses continue. It is important for a business to make a profit so that it can:

- Pay for wages, materials, rent and other bills and have enough revenue left over to satisfy the business owners who have invested their money in the business.
- Borrow money from banks and other lenders who will want to be sure that the business is successful and can afford to repay them.
- Use the money to buy new equipment and machinery when it becomes worn out or out-of-date.

2. Дайте відповіді на запитання до тексту:

1. What is the main purpose of most business organizations?
2. What motives can different business organizations have?
3. What is profit?
4. In what case will a firm have losses?

3. Повторіть граматичну тему «Модальні дієслова та їх еквіваленти» і виконайте завдання:

a) У кожному наступному реченні підкресліть модальні дієслова або їх еквіваленти. Перекладіть речення:

1. You could give me a consultation.
2. Maria had to make an important decision recently.
3. Our baby will be able to walk in a few months.
4. You may take a day off whenever you like.

b) Напишіть наступні речення в Past Indefinite, а номін в Future Indefinite.

1. Students must take exams in January. 2. This student can translate political articles without a dictionary. 3. We are to meet at the bus stop.

4. Повторіть граматичну тему «Тривалі часи (Present, Past, Future Continuous), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. When I came home Tom was speaking over the phone. 2. Are Mark and Tom waiting for a bus? 3. We will be playing chess in half an hour.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. On Monday Mary was cooking lunch when the postman brought her a letter from her friend. 2. She will be listening to her favorite music at 8 o'clock tomorrow. 3. I am taking five courses this semester.

c) Поставте дієслова в дужках в потрібній формі Continuous та перекладіть речення:

1. When I went out into the garden, the sun (to shine). 2. Somebody got into the room when we (to sleep). 3. Why she (to cry) now?

5. Повторіть граматичну тему «Перфектні часи (Present, Past, Future Perfect), активний стан» та виконайте завдання:

a) Виділити дієслово-присудок в наступних реченнях і визначте його граматичний час. Перекладіть речення:

1. He has already translated this article
2. They have done all the exercises.
3. They will have decorated the Christmas tree by that time.

b) Напишіть наступні речення в питальній і заперечній формі та перекладіть:

1. She has passed her last exam today. 2. Mr. Brown had left Odessa before I came there. 3. Next month I will have known Rick for twenty years.

c) Поставте дієслово в дужках в потрібній формі Perfect та перекладіть речення:

1. After they (to invest) in this business, our share prices went up. 2. They already (to update) their website. 3. He (to establish) business by 2001.

6. У наступних реченнях визначте тип питання:

1. Are the prices for your goods very high?
2. Why are there so many firms producing the same products?

Таблиця неправильних дієслів

Infinitive	Past Indefinite	Past Participle	Translation
to arise	arose	arisen	виникати
to be	was/were	been	бути
to begin	began	begun	починати
to bear	bore	born	перенести, втерпіти
to become	became	become	ставати
to bind	bound	bound	зв'язувати
to blow	blew	blown	дути
to break	broke	broken	ламати
to bring	brought	brought	приносити
to build	built	built	будувати
to burn	burnt	burnt	горіти
to buy	bought	bought	купувати
to come	came	come	приходити
to catch	caught	caught	ловити
to cost	cost	cost	коштувати
to cut	cut	cut	різати
to deal	dealt	dealt	мати справу
to do	did	done	робити
to draw	drew	drawn	малювати, тягнути
to drink	drank	drunk	пити

to drive	drove	driven	їхати
to eat	ate	eaten	їсти
to fall	fell	fallen	падати
to feel	felt	felt	почувати
to fight	fought	fought	боротися
to find	found	found	знаходити
to fly	flew	flown	літати
to forbid	forbade	forbidden	забороняти
to forget	forgot	forgotten	забувати
to forgive	forgave	forgiven	пробачати
to freeze	froze	frozen	заморожувати
to get	got	got	отримувати
to give	gave	given	давати
to go	went	gone	іти
to grow	grew	grown	рости
to hang	hung/hanged	hung/hanged	висіти, вішати
to have	had	had	мати
to hear	heard	heard	чути
to hide	hid	hid/hidden	ховати
to hit	hit	hit	ударяти, розбити
to hold	held	held	тримати
to hurt	hurt	hurt	пошкодити, образити
to keep	kept	kept	зберігати
to know	knew	known	знати

to lay	laid	laid	класти
to lead	led	led	вести
to learn	learnt/learned	learnt/learned	вивчати
to leave	left	left	залишати
to lend	lent	lent	позичати
to let	let	let	дозволяти
to light	lit/lighted	lit/lighted	запалити, освітлювати
to lie	lay	lain	лежати
to lose	lost	lost	втрачати
to make	made	made	робити
to mean	meant	meant	означати
to meet	met	met	зустрічатися
to pay	paid	paid	платити
to put	put	put	класти
to read	read	read	читати
to ring	rang	rung	дзвонити
to rise	rose	risen	підійматися, піднятися
to run	ran	run	бігати
to say	said	said	казати
to see	saw	seen	бачити
to seek	sought	sought	шукати
to sell	sold	sold	продавати
to send	sent	sent	посилати
to set	set	set	ставити, заходити (про сонце)

to shake	shook	shaken	трясти
to shine	shone	shone	світити
to show	showed	shown	показувати
to shrink	shrank	shrunk	зморщуватися, скоротитися
to shut	shut	shut	закривати
to sing	sang	sung	співати
to sink	sank	sunk	занурюватися, тонути
to slide	slid	slid	сковзати, линути
to sit	sat	sat	сидіти
to sleep	slept	slept	спати
to smell	smelt/smelled	smelt/smelled	пахнути, нюхати
to speak	spoke	spoken	говорити
speed	sped	sped	поспішати, прискорювати
to spell	spelt/spelled	spelt/spelled	писати /вимовляти слово по буквах
to spend	spent	spent	витрачати
to spill	spilt/spilled	spilt/spilled	розлити
to spit	spat	spat	плювати
to split	split	split	розколоти
to spoil	spoilt/spoiled	spoilt/spoiled	псувати
to spread	spread	spread	поширювати
to stand	stood	stood	стояти
to steal	stole	stolen	красти

to stick	stuck	stuck	приклеювати
to strive	strove	striven	прагнути
to swear	swore	sworn	клястися, сваритися
to swim	swam	swum	плавати
to take	took	taken	брати
to teach	taught	taught	вчити
to tear	tore	torn	рвати
to tell	told	told	розказувати
to think	thought	thought	думати
to throw	threw	thrown	кидати
to understand	understood	understood	розуміти
to wake	woke	woken	будити, просинатися
to wear	wore	worn	носити
to weep	wept	wept	плакати
to win	won	won	перемагати
to write	wrote	written	писати

Sole proprietorship

A business may be privately owned in three different forms. These forms are the sole proprietorship, the partnership and the corporation.

The sole proprietorship is the most common in many western countries. For example, more than 80 percent of all businesses in the United States are sole proprietorships.

As a rule, a sole proprietor has complete control of the business and is totally responsible for its success or failure. Running your own business is extremely hard work. The risks are great, but so are the rewards in job satisfaction.

The main advantages of this form of business are:

Small start-up costs. It is simple and inexpensive to set up as a sole proprietor. However different countries have their peculiarities. In Great Britain e.g. you will be taxed under Schedule D. It means that you will be allowed to take away from their turnover any expenses which arise for business purposes only and these are not taxed. Under this law you will pay self - employed National Insurance contributions. The sole proprietor should also keep proper business accounts.

Profits are all kept. The owner keeps all the profits, though he or she must save enough money to pay tax, interest charges on loans and VAT.

Offset of losses. Losses made in the first year may be offset, or balanced, against tax paid earlier in the same financial year.

Flexibility. The small business is very flexible. If one kind of activity is not profitable, the owner can quickly switch to something else.

There are also certain disadvantages:

Unlimited liability. This means that owners are personally responsible for all the debts of their business.

Difficulties in raising money. It is often difficult to raise capital, though government schemes have made this somewhat easier.

Slow growth. The firm's growth is often slow as one person can do only a limited amount of work.

High risks. The risks of failure are high as there is usually great competition.

Lack of continuity. The business stops with the owner's death.

Though the sole proprietorship is the most common in many western countries, it is evident that it does not do the greatest volume of business. Sole proprietorships account for only 16 percent of all business receipts, for example, in America. What kind of business is likely to be a sole proprietorship? First of all, service industries such as laundromats, beauty shops, different repair shops, restaurants.

Partnerships

A partnership exists when at least two, and usually not more than twenty, persons agree to carry on a business together. The British Partnership Act, 1890, defines partnerships as a relationship which ‘subsists between persons carrying on a business in common within view to profit’. The legalities required to set up a partnership are minimal, although it is advisable to have a formal Partnership agreement drawn up by a solicitor. Such an agreement can specify the rights and obligations of individual partners, and can make provision for changes brought about by death or retirement of partners. As with a sole trader, the members of a partnership are owners of their property and liable for their contracts. Therefore they are fully responsible for meeting their debts to third parties.

Many partnerships as well as some sole traders have been converted into limited companies because of the perceived benefits of incorporation. Most professional persons, and especially accountants and solicitors, maintain partnership as their form of business in order to preserve the principle of individual professional accountability towards the client.

Partnerships are common among professional people, such as architects, solicitors and accountants. They may also be set up in any kind of business, and are found in the retail trade and small firms in the services sector.

The main advantages of partnership are:

- few formalities required for starting up
- sharing of partners' knowledge and skills
- sharing of management of business
- no obligation to publish accounts (except for Inland Revenue purposes)
- sharing of profits (or losses!) of business.

The main advantage is that they can provide a much greater range of skills than a sole proprietor as each of the partners can specialize in some sphere. The partnership may have more profitable ideas than a sole proprietor. It may be easier to raise capital as each partner contributes a share. There are also many drawbacks.

The disadvantages are primarily these:

- each partner is liable for the debts of the partnership, even if caused by the actions of other partners
- risk that the partners may not be able to work together at a personal level
- the death or bankruptcy of one partner will automatically dissolve the partnership, unless otherwise provided for in a partnership agreement.

In partnerships there are probably more chances of argument than in any other form of business organization. Many people set up in business together without a deed of partnership. It is a legal document which covers such matters as who provides the capital, control of the business, distribution of profits, settling disputes and so on. If you ever form a partnership you must remember that all the partners are legally responsible for the partnership's debts. This includes sleeping partners, who invest money or lend their name to the partnership, but take no part in its management. If you enter into a partnership, make sure that a solicitor or an accountant draws up a proper deed of partnership before the business starts.

Types of Production

There are three main kinds of production:

- Primary production, which involves extracting natural resources from the earth, such as oil; and growing food and other crops.
- Secondary production, which includes the manufacturing of goods and semi-finished goods, such as metal sheets and rods; building; and supplying water, gas and electricity.
- Tertiary production, which provides services of all kinds to consumers and organizations.

With services there is a general interdependence with other types of industry. For example, a tourist agency, which is in the tertiary sector, depends greatly on other people in the primary and secondary sector. Without its computers, it would do little business; but a firm in the secondary sector has to make the machines. Other firms in secondary production have to make the paper, the desks, the tables and all other goods that the agency uses.

Without a supply of electricity, the agency's computers would not work. For this, the agency depends on miners in the primary sector who extract from the earth the coal or uranium from which electricity is generated.

The agency is also dependent on other firms in tertiary production – from the solicitor who gives legal advice and the bank manager who provides loans, to the window-cleaner who shines the plate-glass windows to attract customers.

With goods, the links are far more direct. There is a chain of production which links all three kinds of industry. For example, the chain of production for a hand-made woollen sweater would be: 1. Sheep farmer; 2. Knitter; 3. Market staff. The more complex the product, the greater the number of chains involved.

Over periods of time, some industries expand and others contract. It is no good going into a declining industry and hoping to make a profit, unless you have

a really brilliant idea. So, before business people decide which kind of industry is likely to be most profitable, they have to study the information about the amounts that various industries contributed to the gross domestic product (GDP).

КОРОТКИЙ ГРАМАТИЧНИЙ ДОВІДНИК

1. МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА **can, may, must**. (MODAL VERBS *can, may, must*).

Дієслова **can, may, must** вживаються з інфінітивом смислового дієслова. Вони не означають дії, а лише можливість, необхідність, ймовірність дії, вираженої інфінітивом.

Модальні дієслова **can, may, must** мають ряд особливостей:

а) інфінітив після них вживається без частки **to**:

I **can answer** this question. We **must hurry**.

б) в третій особі однини теперішнього часу вони не приймають закінчення **—s**:
He **can** solve that problem. She **may** be at home now.

в) питальна й заперечна форми Present і Past Indefinite модальних дієслів утворюються без допоміжного дієслова **to do**.

Can you speak German? **May** I come in? **Must** we go there at once? I **cannot** (**can't**) do this.

He **must not** use it. You **may not** smoke in the hall.

г) модальні дієслова не мають неозначеної форми.

Дієслово **can** означає:

а) фізичну можливість:

I cannot lift this stone.

б) уміння:

She can play the piano.

Дієслово **can** має дві форми: Present Indefinite **can** і Past Indefinite **could**:

I **can** do it now. I **could** do it yesterday.

Для вираження дії у майбутньому часі вживається вираз **to be able to** – бути спроможним:

I **shall be able** to do it tomorrow.

Дієслово **may** означає:

а) дозвіл:

You may use the dictionaries.

б) можливість, що залежить від обставин:

You may meet him at the railway station.

в) припущення:

I don't know why she is absent. She may be ill.

Дієслово **may** має дві форми: Present Indefinite **may** і Past Indefinite **might**, але форма **might** для позначення минулого часу вживається рідко. Здебільшого для вираження минулого часу, а також і для вираження майбутнього часу вживається синонім дієслова **may** вираз **to be allowed to**.

You **may** go to the cinema now. You **will be allowed to** go to the cinema tomorrow.

You **were allowed to** go to the cinema yesterday.

Дієслово **must** означає:

а) необхідність, обов'язок:

You **must** be at the lecture in time.

б) припущення, впевненість:

He **must** be at home now.

Дієслово **must** має лише одну форму – форму теперішнього часу. Якщо потрібно виразити минулий або майбутній час, вживається синонім дієслова **must** вираз **to have to**.

He **must** buy this book. He **had to** buy this book. He **will have to** buy this book.

Замінником дієслова **must** також може бути вираз **to be to**:

You **are to be** at the lecture in time.

2. ТРИВАЛІ ЧАСИ (CONTINUOUS TENSES), АКТИВНИЙ СТАН (THE ACTIVE VOICE).

Часи групи Continuous вживаються для вираження дії як процесу, тобто дії, що триває в момент мовлення або теперешній період часу (Present Continuous), тривала в якийсь момент, або період часу в минулому (Past Continuous), тривала в якийсь момент, триматиме в певний момент або період часу в майбутньому (Future Continuous).

Тривалі часи утворюються з допоміжного дієслова **to be** у відповідній часовій формі (Present, Past, Future) та дієприкметника теперешнього часу (Present Participle) основного дієслова.

Present Participle утворюється додаванням закінчення **-ing** до інфінітива основного дієслова без частки **to**.

Дієслова, що закінчуються в інфінітиві на **-e**, втрачають його перед закінченням **-ing**.

to give – **giving**

to make – **making**

У дієсловах, що закінчуються в інфінітиві на приголосну з попередньою короткою наголошеною голосною, перед закінченням **-ing** кінцева приголосна подвоюється.

to run – **running**

to begin – beginning

Якщо дієслово закінчується буквосполученням –ie, то перед закінченням –ing –ie змінюється на у.

to lie – lying

to tie – tying

ТЕПЕРЕШНІЙ ТРИВАЛИЙ ЧАС (PRESENT CONTINUOUS)

Present Continuous вживається для вираження тривалої дії, що відбувається в момент мовлення. Наявність слів, що позначають момент мовлення (**now** *зараз*; **at this moment** *у цей момент*) не обов'язкова, оскільки сама форма вказує, що дія відбувається в момент мовлення.

Потрібно чітко розрізняти вживання Present Continuous і Present Indefinite.

I am reading a book. Я читаю книжку (зараз).

I read books in the evening. Увечері я читаю книжки (звичайно).

У Present Continuous не вживається дієслова **to see, to know, to hear, to feel, to want, to like, to understand** та деякі інші.

С т в е р д н а ф о р м а Present Continuous утворюються з допоміжного дієслова **to be** в Present Indefinite (**am, is, are**) і Present Participle основного дієслова.

I **am doing** my lessons now. Я зараз готую уроки.

She **is cleaning** her room now. Вона зараз прибирає кімнату.

We **are watching** TV now. Ми зараз дивимося телевізор.

Для утворення з а п е р е ч н о ї ф о р м и після допоміжного дієслова **to be** в Present Indefinite (**am, is, are**) ставиться частка **not**.

I **am not reading** now. Я зараз не читаю.

She **is writing** now. Вона зараз не пише.

We **are not watching** TV now. Ми зараз не дивимося телевізор.

Для утворення п и т а л ь н о ї ф о р м и допоміжне дієслово **to be** в Present Indefinite (**am, is, are**) ставиться перед підметом.

Am I asking? Я зараз запитую?

Is she writing now? Вона зараз пише?

Are you reading now? Ви зараз читаете?

У коротких відповідях після **yes** або **no** вживається лише допоміжне дієслово.

- **Is Taras doing** his lessons now? - Yes, he **is**. (No, he **isn't**)

- **Are they writing** a dictation now? – Yes, they **are**. (No, they **aren't**)

МИНУЛИЙ ТРИВАЛИЙ ЧАС (PAST CONTINUOUS)

Форми Past Continuous утворюються аналогічно до форм Present Continuous, але допоміжне дієслово **to be** ставиться у Past Indefinite (**was, were**).

С т в е р д н а ф о р м а

I was writing .	We were writing .
He was writing .	You were writing .
She was writing .	They were writing .

З а п е р е ч н а ф о р м а

I (he, she) **was not writing** at that moment.
We (you, they) **were not standing** when he came in.

П и т а л ь н а ф о р м а

Was he (she) **speaking** at that time? - Yes, he (she) **was**. /No, he (she) **wasn't**.
Were they **speaking** English at that moment? - Yes, they **were**. /No, they **weren't**.

Is she writing now?	Вона зараз пише?
Are you reading now?	Ви зараз читаете?

Past Continuous вживається для вираження тривалої дії, що відбувалась в певний момент у минулому. Цей момент звичайно позначається обставинними словосполученнями типу **at that moment** у той момент, **at that time** у той час, **at 7 o'clock yesterday** вчора о 7-й годині підрядними реченнями з дієсловом-присудком у Past Indefinite.

He **was doing** his lessons at that time. У той час він готував уроки.

They **were doing** their lessons when I came in. Вони готували уроки, коли я увійшов.

МАЙБУТНІЙ ТРИВАЛИЙ ЧАС (FUTURE CONTINUOUS)

С т в е р д н а ф о р м а Future Continuous утворюються з допоміжного дієслова **to be** в Future Indefinite (**shall be, will be**) і Present Participle основного дієслова.

I shall be speaking .	We shall be speaking .
You will be speaking .	You will be speaking .
He will be speaking .	They will be speaking .
She will be speaking .	
It will be speaking .	

В з а п е р е ч н і й ф о р м і частка **not** ставиться після першого допоміжного дієслова.

He **will not be speaking**.

I shall not be speaking.

В розмовній мові замість **shall not** і **will not** вживаються скорочені форми **shan't** і **won't**:

I shan't be speaking.

He won't be speak

В п и т а л ь н і й ф о р м і перше допоміжне дієслово (**shall, will**) ставиться перед підметом.

Shall I be speaking? - Yes, I **shall**. /No, I **shan't**.

Will you be speaking? - Yes, you **will**. /No, you **won't**.

3. ДОКОНАНІ (ПЕРФЕКТНІ) ЧАСИ (PERFECT TENSES), АКТИВНИЙ СТАН (THE ACTIVE VOICE).

Часи групи Perfect вживаються для вираження дії, що відбулася до певного моменту або періоду в теперешньому (Present Perfect), минулому (Past Perfect), чи в майбутньому (Future Perfect) часах.

Доконані часи звичайно виражають наявність якогось результату дії, зв'язок її з наступними подіями.

Доконані часи утворюються з допоміжного дієслова **to have** у відповідній часовій формі (Present, Past, Future) та дієприкметника минулого часу (Past Participle) основного дієслова.

Past Participle правильних дієслів зберігається з формою Past Indefinite, а Past Participle неправильних дієслів потрібно запом'ятати (або дивитися таблицю неправильних дієслів).

ТЕПЕРЕШНІЙ ПЕРФЕКТНИЙ ЧАС (PRESENT PERFECT)

Present Perfect вживається для вираження дії, що відбулась у минулому, але пов'язана результатом з теперешнім, тобто моментом мовлення.

I have read the book. Я **прочитав** книжку. (*результат – книжка прочитана*)

Present Perfect утворюється з допоміжного дієслова **to have** у Present Indefinite (**have, has**) і Past Participle основного дієслова.

Present Perfect вживається без зазначення часу виконання дії, тому що в центрі уваги результат дії, а не час її перебігу, або з прислівниками неозначеного часу і часотності, такими, як **ever** коли-небудь, **never** ніколи, **often** часто, **seldom** рідко, **already** вже, **just** щойно, **always** завжди, **yet** усе ще (у заперечних реченнях).

They **have just arrived**. Вони *щойно* **приїхали**.

Present Perfect може вживатися також з обставинами часу, що означають період, який в момент розмови ще не закінчився: **today, this week, this year** і т.д.

This year the productivity of the plant **has** greatly **increased**.

Present Perfect **ніколи не вживається** з такими обставинними словами, як **yesterday, last year, last month, two days ago, at 10 o'clock, on Monday, in 2008, in June**, і в спеціальних запитаннях з питальним словом **when**. В цих випадках вживається Past Indefinite.

Present Perfect перекладається українською мовою, як правило, минулим часом доконаного виду, і лише зрідка – недоконаного.

С т в е р д н а ф о р м а Present Perfect утворюються з допоміжного дієслова **to have** у Present Indefinite (**have, has**) і Past Participle основного дієслова.

I **have locked** the door. Я **замкнув** двері.

He **has** already **opened** the window. Він уже **відчинив** вікно.

Для утворення з а п е р е ч н о ї ф о р м и Present Perfect після допоміжного дієслова **have (has)** ставиться частка **not**.

You **haven't shown** me this picture yet. Ви ще не показали мені цю картину.

My friend **has not arrived** today. Мій друг **не приїхав** сьогодні.

Для утворення п и т а л ь н о ї ф о р м и Present Perfect допоміжне дієслово **have (has)** ставиться перед підметом. У коротких відповідях після **yes** або **no** вживається лише допоміжне дієслово.

Have you ever **lived** in town? Ти коли-небудь жив у місті?

- Yes, I **have**. (No, I **haven't**) Так. (Ні.)

МИНУЛИЙ ПЕРФЕКТНИЙ ЧАС (PAST PERFECT)

С т в е р д н а ф о р м а Past Perfect утворюється з допоміжного дієслова **to have** у Past Indefinite (**had**) і Past Participle основного дієслова.

I **had read** the book by six o'clock. Я (вже) прочитав книжку до шостої години.

I **had done** my homework when he came in. Я (вже) виконав своє домашнє завдання, коли він увійшов

Для утворення з а п е р е ч н о ї ф о р м и Past Perfect після допоміжного дієслова **had** ставиться частка **not**.

He **had not written** the letter by Saturday. До суботи він ще не написав цього листа.

Для утворення п и т а л ь н о ї ф о р м и Past Perfect допоміжне дієслово **had** ставиться перед підметом.

Had you **written** the letter by six o'clock? Ти (вже) написав листа до шостої години?

Past Perfect вживається для позначення дії, що відбулась раніше певного моменту в минулому. Цей минулий момент може бути вказаний:

а) обставинними словами, наприклад, *by seven o'clock, by Monday, by the first of September*.

They **had built** a new school *by the first of September*.

б) іншою минулою дією, вираженою Past Indefinite.

I **had done** my homework when he came.

МАЙБУТНІЙ ПЕРФЕКТНИЙ ЧАС (FUTURE PERFECT)

С т в е р д н а ф о р м а Future Perfect утворюється з допоміжного дієслова **to have** у Future Indefinite (**shall have, will have**) і Past Participle основного дієслова.

By this time tomorrow he **will** already **have finished** this work.

Завтра до цього часу він вже закінчить цю роботу.

В з а п е р е ч н і й ф о р м і частка **not** ставиться після першого допоміжного дієслова.

He **will not have finished** this work by this time tomorrow.

Він не закінчить цю роботу завтра до цього часу.

I **shall not have translated** this text by tomorrow.

Я не перекладу цей текст до завтра.

В п и т а л ь н і й ф о р м і перше допоміжне дієслово (**shall, will**) ставиться перед підметом.

Shall I have translated this text by tomorrow? - Yes, I **shall**. /No, I **shan't**.

Will you have finished this work by this time tomorrow? - Yes, you **will**. /No, you **won't**.

Future Perfect виражає дію, що закінчиться раніше певного моменту у майбутньому. Як і для Past Perfect цей момент може бути вказаний:

а) точною вказівкою на час, наприклад, **by six o'clock, by Monday, by the end of September**.

The students **will have repeated** grammar *by the end of December*.

Студенти (вже) повторять граматику до кінця грудня.

б) вказівкою на іншу майбутню дію (вираженою Past Indefinite), до початку якої перша дія буде виконана.

The students **will have repeated** grammar *before the examinations begin*.

Студенти (вже) повторять граматику до того, як почнуться екзамени.

ТИПИ ПИТАЛЬНИХ РЕЧЕНЬ

Питальні речення в англійській мові бувають п'яти типів. Кожен з них має певну структуру побудови.

1-ий тип. Загальне питання (general).

Відповіддю на нього можуть бути слова «так» і «ні», тому загальне питання часто називають «yes / no question». У цьому типі питальних речень зворотний порядок слів. Воно починається з допоміжних або модальних дієслів.

Does she play the piano and the guitar?

Вона грає на піаніно та гітарі?

Is the pupil reading the text?

Учень читає текст?

Can your baby swim?

Ваш малюк вміє плавати?

2-ий тип. Спеціальне питання (special question).

Спеціальне питання задається для отримання додаткової інформації, уточнення будь-яких деталей. У ньому використовується зворотний порядок слів, на першому місці варте одне з питальних слів: When? - коли ?; What? - що ?; Where? - де ?; Which? - Котрий?; Why? - чому ?; How much / many? - Скільки? та інші

When will you be here?

Коли ви будете тут?

What are you planning to buy?

Що ви збираєтеся купити?

How much did your plane ticket cost?

Скільки коштує квиток на літак?

3-ий тип. Розділове питання (disjunctive question / tag-question).

Розділове питання використовується для вираження подиву, сумніву або отримання підтвердження. Це питальне речення складається з двох частин. Перша частина - сама речення без будь-яких змін (тобто з прямим порядком слів), друга - допоміжне дієслово і займенник, які переводяться «не так», «не так». Якщо перша частина - стверджувальне речення, то в другій частині обов'язково ставиться not після питального або модального дієслова. Якщо перша частина питання - негативне речення, то в другій частині частка not не використовується.

You have done the homework, have not you?

Ти виконав домашнє завдання, чи не так?

It is not so easy to translate that text, is it?

Той текст не так легко перекласти, чи не так?

All children like sweets, are not they?

Всі діти люблять солодощі, чи не так?

4-ий тип. Альтернативний питання (alternative question).

Альтернативне питання може бути поставлене до будь-якого члену речення. Він передбачає вибір між двома варіантами. У цьому типі питань обов'язково присутнє слово or:

Is the dress you bought red or black?

Сукня, яке ви купили, червоне або чорне?

Did Peter or John present such beautiful flowers to you?

Пітер або Джон подарував тобі такі красиві квіти?

Are the pupils reading a text or writing a dictation?

Учні читають текст або пишуть диктант?

5-ий тип. Питання до підмета (question to the subject)

Цей тип питання іноді вважають різновидом спеціального питання. Порядок слів у ньому не змінюється, але на перше місце замість підмета ставляться слова What (якщо іменник неживе) або Who (якщо іменник істота). Питання має ту ж структуру, як і оповідне речення, в якому роль підмета виконують питальні займенники.

What makes you feel happy?

Що робить тебе щасливим?

Who wants to answer the question?

Хто хоче відповісти на питання?

Who will come to our party?

Хто прийде на нашу вечірку?

Міністерство освіти і науки України
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Факультет ІМВ

Кафедра ІМ ПК

(Дисципліна)

Контрольна робота
Варіант № _____

Роботу перевірів: _____
(посада та ПІБ викладача)

(оцінка роботи)

(дата, підпис викладача)

Особливі умови:
Перевірену роботу направити за
адресою:

(підпис студента)

Група _____
Студент _____

(особистий підпис)

Робота здана на перевірку

(дата здачі)

Роботу на кафедрі прийняв

(ПІБ відповідальної особи)

(підпис відповідальної особи)

2017/2018 навч. рік
_____ семестр

Список рекомендованої літератури:

1. Англійська для економістів і бізнесу: Підручник/ В.К. Шпак, О.О.Мустафа, Т.І. Бондар та ін.; За ред. В. К. Шпака. – К.: Вища школа, 2001. – 223 с.
2. Верба Г.В., Верба Л.Г. Довідник з граматики англійської мови. – К.: Освіта, 1995. – 320с.
3. Голіцинський Ю.Б. Граматика: Зб. вправ / Перекл. з рос. 4-го вид.- К.:А.С.К., 2004. – 544с.
4. Дудкина Г.А., Павлова М.В. и др. Учебник английского языка для делового общения. – М., 1991
5. Дроздова Т.Ю., Берестова А.И., Маилова В.Г. English Grammar: Reference and Practice: учебное пособие для старшеклассников школ и гимназий, студентов неязыковых вузов с углубленным изучением английского языка. СПб.: Изд-во „Химера”, 2000. – 360 с.
6. Murphy R. English Grammar in Use. – Cambridge: Cambridge University Press, 1985
7. Клементьева Т. Б. Времена английского глагола в картинках и играх.-М., « Просвещение»,1989
8. Клементьева Т.Б. Повторяем времена английского глагола: Учеб. Пособие. – К., 1995. -207с.
9. Левенталь В.И. Английский язык: просто о сложном.- М., 1991.
- 10.Резник Р.В. и др. Грамматика английского языка для учащихся средней школы. – М.: Просвещение, 2000ю – 175с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

та завдання до самостійної роботи з дисципліни

«ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА)»

(для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

спеціальності 051 «Економіка»).

2 курс, I семестр

Укладачі:

Г.А. АНТОНОВА, Т.Г. СОЛОПОВА

Оригінал – макет Г.А. Антонова, Т.Г. Солопова

Підписано до друку _____

Формат 60x84¹/₁₆. Папір типограф. Гарнітура Times.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. №. Облік. вид. арк. ____.

Тираж ____ екз. Вид. № _____. Замов. № _____. Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

Адреса видавництва: просп. Центральний, 59-А

тел. +38 (050) 218 04 78, факс (064 52) 4 03 42

e-mail: izdat@snu.edu.ua